

REACH Tüzüğü'nün KOBİ'ler Üzerindeki Etkisi

TOBB Kimya Sanayi Meclis Başkanı ve Türkiye Kimya Sanayicileri Derneği (TKSD) Başkanı Timur Erk ile AB'ye yapılan kimyevi madde ihracatımızı doğrudan etkileyeceği kesin olan REACH mevzuatı üzerine konuştuk. Erk, en çok etkileneceklerin kimya sektöründe yer alan KOBİ'ler olacağını, 1 Haziran 2008 ve 30 Kasım 2008 tarihleri arasında ön kayıtlarını yaptırmayan KOBİ'lerin AB ihracat piyasasından silinmeye mahkûm olabileceklerini söyledi.

REACH (Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi, İzni ve Kısıtlanması -Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals), Avrupa Birliği'nde kimyasallara ilişkin mevcut birçok mevzuatı tek bir çatı altında toplayan bir AB Tüzüğüdür. 18 Aralık 2006 tarihinde Avrupa Parlamentosu tarafından kabul edilen ve 1 Haziran 2007'de yürürlüğe girmiş olan REACH Tüzüğü, AB Resmi Gazetesi'nin 30 Aralık 2006 tarih ve L396 sayılı nüshasında, son haliyle ise 29 Mayıs 2007 tarih ve L136 sayılı nüshasında yayımlanmıştır. Söz konusu tüzüğe göre, AB üye ülkelerinde faaliyet gösteren ve yılda bir tondan fazla kimyasal madde üreten veya ithal eden firmaların, söz konusu kimyasal maddeleri, AB örgütlenmesi içinde yer alan Avrupa Kimyasallar Ajansı (AKA) (European Chemicals Agency-ECHA) yönetimindeki merkezi bir veri tabanına kaydettirmeleri zorunlu bulunmaktadır.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Kimya Sanayi Meclis Başkanı ve Türkiye Kimya Sanayicileri Derneği (TKSD) Başkanı Timur Erk ile AB'ye yapılan kimyevi madde ihracatımızı doğrudan etkileyeceği kesin olan REACH sistemi üzerine konuştuk. REACH mevzuatından en çok etkileneceklerin kimya sektöründe yer alan KOBİ'ler olaca-

ğını vurgulayan Erk, 1 Haziran 2008 ve 30 Kasım 2008 tarihleri arasında ön kayıtlarını yaptırmayan KOBİ'lerin AB ihracat piyasasından silinmeye mahkûm olabileceklerine dikkat çekti.

● REACH Türk Kimya sektörüne getirileri ne olacak?

Türkiye'nin 2007 ihracat rakamları yaklaşık 12,5-13 milyar dolar. Buna karşın üç milyar Avro'luk Avrupa Birliği'ne ithalat söz konusu. Toplam ihracın yaklaşık üçte birine yakın bir rakam AB'ye ihraç ediliyor. Tabii bu ihracat tehlike altına alınmış durumda. Bu regülasyon ön kayıt zamanı başladı. 1 Aralık'ta bitecek ondan sonra nihai kayıtlar olacak. İlk planda bin civarında AB'ye kimyevi madde ithalat eden sektör KOBİ'ler, bunlar tabii ki ön kayıtlarını bu zaman içinde yapmaları lazım. Avrupa Birliği'ne aday ülke olduğumuz için direkt olarak AB'ye yerleşik Helsinki'deki Avrupa Kimyasal Ajansı'na başvuramıyoruz. Mutlaka AB'de yerleşik bir tek temsilciye başvurmaları, onun aracılığı ile Avrupa Kimyasal Ajansı'na başvuru yapabiliyorlar. Bu da maliyeti artırıyor. Bir de siz dosyanızda her türlü teknik bilginizi aktarmış oluyorsunuz ve burada bir risk var. O risk ise, sizin bilgilerinizin üçüncü kişilere aktarılma riski. Direkt başvursanız böyle bir risk olmayacak. Bunu gören Hazine ve Ticaret Müsteşarlığı, İstanbul Kimyevi Maddeler İthalatçılar Birli-

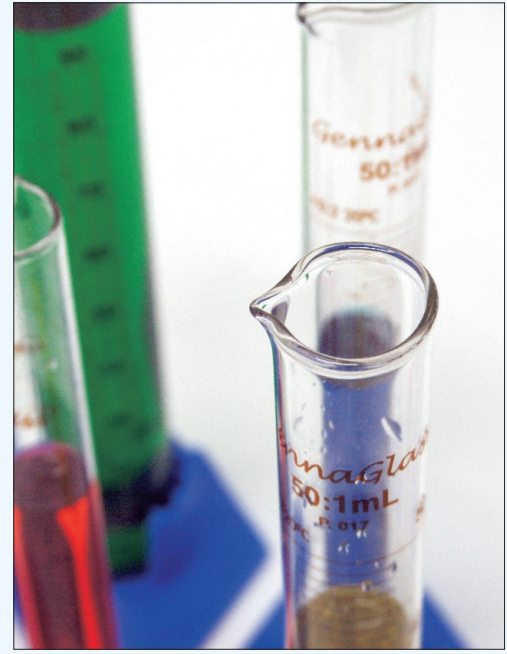
ği'ne destek verdi ve Brüksel'de bir tek temsilcilik ofisi açıldı ve bir şirket düzenlendi. Onunla ilgili bir web sayfası oluşturuldu. Böylece Türkiye Kimya Sanayicileri Derneği ile TOBB Kimya Sanayi Meclisi olarak destek veriyoruz. Bu konunun uzmanı bizim Kimya Sanayicileri Derneği'nin Genel Sekreteri Mustafa Doğan, kendisi konuyla ilgili Türkiye'nin en önde gelen isimlerinden. Biz de bir help desk (yardım masası) oluşturmuş durumdayız, gereken teknik yardımı karşılaşılan güçlükleri minimize etmeye çalışıyoruz. Ama mutlaka etkilenenler olacaktır, maliyet artışı olacak, bir ön kayıt bile 300 Avro civarında olabilir ve bu yukarı doğru kayabiliyor. Sonradan nihai kayıtlar daha da fazla olacak dosya başına 10 bin, 20 bin, 30 bin Avrodan bahsediliyor. Eğer bir KOBİ'nin yurt dışına ihraç ettiği ürünle ilintili olarak yıllık kâr marjı zaten 30-40 bin Avro ise vazgeçecek. Dolayısıyla bu da ihracat rakamında bir azalma yaratacak.

● KOBİ'leri bekleyen riskler var mı?

Ciddi riskler var. Mutlaka desteğe ihtiyaçları var, hem teknik hem de başvuru anlamında. Bunu biz yerine getirmeye çalışıyoruz. Türkiye'de şu anda kimya sanayisinin odaklandığı yaklaşık 10 şehirde başta İstanbul, Ankara, İzmir ve Bursa olmak üzere gerekli duyuru metinleri ile duyarlılığı artırıcı seminerler yaptık. Aynı şeyi İstanbul Kimyevi Maddeler İhracatçılar Birliği de yapıyor. Olayın üç boyutu var. Sadece ihracatçıları ilgilendirmiyor hem üreticileri, hem ithalatçıları da ilgilendiriyor. AB'den ithal ettiğiniz bir mal varsa onu da bir işleme tâbi tutup yine AB'ye ihraç ediyorsanız o zaman yine kayıtlı olmak zorundasınız. Olayın boyutu geniş. Ayıca 15 sektöre hammadde verdiğimiz için REACH sadece kimya sektörünü değil bir sürü sektörü ilgilendiriyor; demir-çelik, tekstil, mobilya, otomotiv gibi. Dolayısıyla işimizi ciddiye almamız gerekir.

● Bir KOBİ bir kimyasal maddenin kaydını yaptırdığı zaman aynı maddeyi üreten başka bir KOBİ de aynı kayıt sürecini izlemek zorunda mı?

Hayır. Ön kayıt yaptırdınız o zaman bundan sonra öyle bir külfet Türkiye'den gel-

miyor, ama buna karşın diğer AB ülkelerinden kim AB'ye bu ürünü ihraç ediyorsa onun bilgileri geliyor yani bir kaynaktan bilgiler toplanmış oluyor. Ama ilk ön kayıt yaptıran işin yükünü çekmiş oluyor.

● **AB'nin bu uygulamayı takip etme süresi nedir?**

1 Aralık'a kadar ön kayıt var, ondan sonra da on yıllık bir süreç nihai kayıtlar için olacak.

● **Bu süreç içerisinde ülke olarak hazırlanabilme şansınız var mı?**

Var. O konuda herhangi bir sorun olmaz. Burada en önemli sorun iki tane riskten bahsettim, bir tanesi maliyet artışı riski, ciddi bir risktir, özellikle KOBİ'ler için, diğeri ise bilgi gizliliği. Siz formülünüzü aktarmış oluyorsunuz dosya içerisinde. O üçüncü şahıslara aktarılsa üretime alınabilir üçüncü şahıslar tarafından.

● **Gizlilik sorunu nasıl çözülecek?**

Bu bizim baştan beri mücadele ettiğimiz bir konu. Direkt olarak Avrupa Kimyasal Ajansı'na (AKA) başvurma yetisidir. Bu yetiyi refüze ederek dediler ki, siz aday ülkesiniz olamazsınız. Bizim de argümanımız şuydu: "NATO ve AB içinde olmadan Avrupa coğrafi bölgesi imkânlarından faydalanarak bu direkt başvuru yetkisi kullanan İrlanda, Norveç ve Liştenştayn gibi ülkeler var. Bu ülkeler nasıl direkt başvuru yapıyorsa, Türkiye de 1996'dan beri gümrük birliğine üye. Bu imkânı bize tanıyın" dedik ve olmadı. Halen bu konuda uğraş vermek lazım. Zaten bugünden yarına biz REACH regülasyonuna giremeyiz çünkü altyapı hazırlığımız müsait değil. Bunun için 3-4 senelik bir süreyle ihtiyaç var. Şu anda o konuda bir çalışma var ve Çevre Bakanlığı'nın REACH konusunda yaptığı bir düzenleyici yetkilendirme izni var. Ama ondan da önde olan TEPAV'ın yaptığı bizden de destek aldığı bir proje var. Burada da riskleri irdeliyorlar, yani düzenleyici bir etken söz konusu. Özellikle olayın KOBİ'lere yansımaları ve de riskleri minimize edecek bir çalışma.

● **Maliyetlerin çoğu özel sektöre yüklenecek deniyor, sizin bu konuda görüşünüz nedir?**

Bizim hesabımıza göre Türkiye'de geçiş dönemi maliyeti bir milyar Avro olacak. Bu yüzden Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) daha da güçlenmeli ve ihracata yönelik borç ver-

me ve kredi olanaklarını daha da geliştirmeli. Bir de siz mal satmışsınız paranızı zamanında geri alamıyorsunuz. Bu iç satışta olabilir, dış satışta olabilir. Bununla ilgili olarak HERMES gibi birtakım kuruluşlar var. Benzer bir merkezi Türkiye'de kurmak lazım. İhracatçı parasını alamadığı takdirde o parayı garantiliyor. Böyle bir olayı biz, Bankacılar Birliği ile görüşeceğiz. Bu kredi olanaklarını mutlaka bulmak lazım. Külfet bununla kalsa iyi. Kimya sanayisi üzerinde AB ilişkileri açısından 35 fasıl içinde çevre faslına getirdiği yük de var.

Çevre faslına uyumun maliyeti genel olarak 80 milyar Avro. Bu daha da yukarı çıkabilir. Şimdi kimya sanayisinin GSMH içindeki payı yüzde yedilerde. Seksen milyarı yüze yedisi yaklaşık altı milyar Avro. Altı milyar Avronun üçte birini devletin, üçte birini yerel yönetimlerin, üçte birini özel sektör yani kimya sanayicilerinin karşılaması lazım. Altı milyarın üçte biri iki milyar, bir milyar da REACH'den geliyor, toplam üç milyar Avro. Önümüzdeki on sene içinde bu para bulunmalı.

● **Mali sorunların çözümü için bir çalışma söz konusu mu?**

Şu anda bu işi İstanbul Kimyevi İhracatçılar Birliği üstlenmiş gibi gözüküyor, ama aslında bir Türkiye'ye Sermaye Piyasası Kurulu gibi Kimyasallar Kurulu olsa ve bu konuda KOBİ'lere devamlı destek verecek özerk bir kurul haline gelse iyi olur diye düşünüyoruz. Biz bunu zamanında öneri olarak getirdik, ama pek fazla kabul görmedi. Herhalde kurul enflasyonu var diyerek vazgeçildi.